

CENA PRENUMERATY:

Łodzi miesięcznie mk. 40,— kwartalnie mk. 120,—, dla robotników miesięcznie mk. 32,—
 Za odnośzenie do domu dopiaca się miesięcznie mk. 5,—
 Na prowincji miesięcznie mk. 45,— kwartalnie mk. 135,—
 Za granicę miesięcznie marek 60,—

Numer pojedynczy:
2 marki.

Redaktor przyjmuje interesantów od godziny 3 do 4 popołudniu.

Sekretariat otwarty od godziny 3 do 4 i od godziny 6 do 7 wiecz.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Kierownik administracji przyjmuje od godziny 3 do 6 popołudniu.

KURJER ŁÓDZKI

ROK DWUDZIESTY PIERWSZY.

Numer pojedynczy 2 marki

CENY OGŁOSZENI:

Miejsce.

Zwyczajnej mk. 2,50 za wiersz peti-
 towy jednolambwy (str. 7 lamów)
 Drobnej 40 fen. za wyraz, naj-
 mniej mk. 4,— Dla poszukujących
 pracy 80 fen. za wyraz. Nadeżane
 przed tekstem mk. 7,— w tekście
 mk. 8,— po tekście mk. 4,— za wiersz
 peti- towy jedno- gowy (str. 5 lamów.)
 Nekrologi jk. 2,80 za wiersz pe-
 titowy (strona 5 lamów). Komun-
 katy nik. 3,50 za wiersz.

Zamieszowe.

Zwyczajne mk. 2,—, drobne 55 fen.
 nadesłane przed tekstem mk. 8,—
 w tekście mk. 10,— za tekstem mk. 6,—
 nekrologi mk. 4,—.

Zagraniczne.

100% drożej od zamieszowych.
 Za terminowy druk ogłoszeń, komu-
 nikatów i ofiar administracja nie
 odpowiada.

**Redakcja i administracja Zachodnia 37, skrzynka pocztowa 132. Telefon 229.
 Filja administracji Piotrkowska 123.**

Na zasadzie uchwał zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, **wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.**

MINISTERSTWO SKARBU OBWIESZCZENIE.

Na podstawie Ustawy z dnia 16 Lipca 1920 r. (Dz. U. N. 61 poz. 391) oraz rozporządzenia Rady Obrony Państwa ogłasza Ministerstwo Skarbu z dniem 1-ym października 1920 roku sprzedaż 4% Państwowej Pożyczki Premjowej na następujących warunkach:

- Obligacje pożyczki na okaziciela w odcinkach wyłącznie po 1000 marek polskich sprzedawane będą po kursie nominalnym (al pari) tylko za gotówkę.
- Stopa procentowa wynosi 4 od sta. Kupony, wolne od podatków i od kapitałów rentowych, płatne są z dołu dnia 1-go października każdego roku przez wszystkie oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, Pocztovej Kasy Oszczędności, Kasy Skarbowe oraz inne instytucje, upoważnione przez Ministerstwo Skarbu. Kuponami pożyczki można też płacić cła i podatki państwowe.
- W ciągu pierwszych dwudziestu lat, począwszy od 6 listopada 1920 r., w każdą sobotę wylosowywana będzie jedna wygrana w kwocie miliona marek polskich płatna bez jakichkolwiek potrąceń przez oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.
- W ciągu następnych dwudziestu lat (1940—1960) pożyczka będzie spłacona po kursie nominalnym przez wylosowywanie obligacji łącznie z temi, na które padły wygrane.
- Obligacje pożyczki mają wszelkie prawa papierów pupilarnych, będą przyjmowane w pełnej wartości nominalnej, jako wadja przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa oraz kaucje, składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych w wypadkach, gdy prawo przewiduje składanie kaucji pieniężnych.
- Obligacje pożyczki będą przyjmowane na przechowanie bez opłaty przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową i pocztową Kasę Oszczędności.
- Po wprowadzeniu przyszłej waluty polskiej pożyczka przerachowywana będzie po kursie o 10% wyższym od kursu ustalonego dla wymiany znaków obiegowych.

Obligacje pożyczki z 40-ma kuponami rocznymi są do nabycia we wszystkich kasach skarbowych, urzędach podatkowych, oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, w kasach kolejowych i wogóle we wszystkich kasach urzędów państwowych i samorządowych, w bankach i we wszystkich upoważnionych miejscach sprzedaży.

Teatr Polski

Dzielnia 18.

Pod Dyrekcją Al. Żelwerowicza

Piątek 1 X z udziałem M. Majórowiczówny i A. Weglerki

„Papierny Kochanek“

3 akty z prologiem nan. J. Szańkowski

Sobota 2 X po poł. o g. 4 po cenach najniższ. V widowisko dla młodzieży

„Wyzwolenie“

dram. narod. w 5t. Wyopłańskie to.

Wiecz. o g. 8 V widowisko ludow po cenach najniższych

„Papierny Kochanek“

1 obs. 3 akt. z rol. nan. J. Szańkowski

Olbrzymia zdobycz pod Lidą.

WARSZAWA, 30 września. (PAT.). Dodatkowy komunikat prasowy sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 29 b. m.:

Wedle ostatnio otrzymanych wiadomości w bitwach dnia 28 b. m. pod Lidą i Papiernią dwie nasze dywizje wzięły 12000 jeńców i 50 dział.

Naczelne dowództwo wojsk polskich, sztab generalny.

Zdobycie Baranowicz.

WARSZAWA, 30 września. (Tel. wł.).

Wojska polskie zajęły ważny węzeł kolejowy Baranowicze.

Przy linii kolejowej Grodno—Wilno obsadzono stację Marcinkańce pod Oranami, gdzie wzięto do niewoli liczne transporty żołnierzy, wysłanych przez dowództwo bolszewickie z Wilna z rozkazem odbicia Grodna.

Wilno.

Główną uwagę skupia dzisiaj walka na froncie północnym.

Po sforsowaniu Niemna i zdobyciu w brawurowym ataku Lidy, przyczem natarcie było tak silne, iż wręcz wojsk naszych wpadło 12000 jeńców oraz 50 armat, droga do Wilna stoi otwarta. Niema już na niej większych przeszkód natury strategicznej.

A więc lada chwila spodziewać się można i należy zajęcia tego miasta, które aczkolwiek przez szereg wieków było stolicą Litwy, to jednak dzięki poostawianiu od czasów Jagiellów pod ciągłym wpływem kultury polskiej stało się polskiem nawskroś. I nie w tym względzie zmieniło się nie potrafiły zakusy wielkorządów moskiewskich, gnębiących u stóp Ostrej Bramy polskość wszelkimi sposobami i najzawzięciej w świecie, nie zmieniło nie potrafiły intrygi i agitacje domorosłych—litewskich rusomanów i litwomianów: Wilno i cały powiat wileński pozostały polskie.

Świadczy o tem najlepiej statystyka, według której w roku 1909 było Polaków: w powiecie wileńskim 60,9 proc., w Wilnie zaś samem—58,5 pr. A zastępcę się musimy, iż umyślnie podajemy odsetki podług urzędowych danych rosyjskich, które w porównaniu z danymi badaczy polskich sporządzone zostały na niekorzyść polskości o 4—9 proc., abyśmy nie byli posądzeni o jakakolwiek bądź stronniczość.

Wskazane licby mówią same za siebie. Jeśli zaś dodamy jeszcze wyjaśnienie, iż od setek Litwinów zarówno w mieście, jak w powiecie jest wprost minimalny, że reszta ludności podzielona być musi między Żydów i Białorusinów, zrozumieć wtedy łatwo można całą bezzasadność dążenia Litwinów do owdzielenia Wilnem i okolicą tego miasta.

Ale powołują się oni na prawa historyczne — na fakt, iż właśnie Wilno było Litwy stolicą.

Tutaj jednak zwrócić należy uwagę, iż tylko dzięki unii z Polską mogło być istnienie tego kraju zapewnione, bo nie wielka a przedewszystkiem słabo zaludniona i nieposiadająca własnej kultury Litwa nie miała dość siły, aby się z napastującymi ją z dwóch stron wrogami uporać.

I dzisiaj sytuacja wcale się nie zmieniła. I dzisiaj Litwa choćby nawet w bardziej szerokości, niż ta, jakie jej zakreśliła Rada Najwyższa, w granicach, nie będzie nigdy przedstawiła dostatecznej potęgi. Wiedząc o tym, nie będzie zmuszona szukać oparcia o sąsiadów.

A mamy wrażenie, że wybór

z pomiędzy trzech — Rosja, Niemcy i Polska — powinien być paść na tę ostatnią.

Byłoby to korzystne dla Litwy ale i dla Polski; więc byłoby to załatwienie sprawy, jedynie dające gwarancję trwałości i pomyślnego rozwoju dla obu krajów, bo widząc wzajemny w unii interes oba narody starałyby się o jej wzmocnienie i wyciągnięcie jaknajdalej idących dla dobra wspólnej korzyści.

Wtedy przestałyby istnieć

spór o Wilno i powiat wileński, spór, który może inaczej ciągnąć się lata całe i być wieczną kością niezgody na wschodzie Europy.

Ale, żeby tak — w sposób polubowny — sprawa polsko-litewska załatwiona być mogła, muszą ustać na Litwie wpływy, pod których rządząca obecnie sferą się znajdują: wpływy niemieckie i bolszewickie.

Te drugie prawdopodobnie ustana z ochwilą zawarcia po-

koju w Rydze, a — co zatem idzie — unieszkodliwienia do pewnego stopnia zachłanności sowieckiej. O usunięciu pierwszych winna postarać się nasza dyplomacja — i w tym względzie ma ona wielkie zadanie do spełnienia.

Czy zadaniu sprosta? Trudno przewidzieć.

Warto jednak dla takiego załatwienia sprawy nawet olbrzymi poświęcić wysiłek.

Jedyny byłby to sposób uniknięcia walki o Wilno.

Akcja wojsk polskich

Zdobycie Baranowicz i Związła.

WARSZAWA, 30 września (PAT.) — Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 30 września:

Po rozbięciu wojsk sowieckich, skoncentrowanych w rejonie Lidy, wojska nasze kontynuują forsowny pościg w kierunku wschodnim, nieprzyjacieli cofa się w panicznym nieładzie, natrafiając ze wszystkich stron na oskrzydające uderzenia naszych oddziałów. Jedna z dywizji sowieckich przeszła w całości na naszą stronę, wymordowawszy uprzednio komisarzy, którzy usiłowali ją zmusić do stawienia oporu. Według zeznań jeńców dowódca 3 armii sowieckiej, widząc groźną sytuację, pozbawił się życia.

Jeńcy i trofea, o których wspomina dodatkowy komunikat sztabu generalnego z dnia 29 b. m. (12 tysięcy jeńców, 50 dział) zostały zdobyte przez pierwszą dywizję legionów i pierwszą dywizję litewsko-białoruską.

Grupa Wielkopolska, posuwająca się ze strony Słonima, zdobyła dnia 30 b. m. brawurowym atakiem Baranowicze.

Na południe od Prypeci pod naszym naporem wycofał się nieprzyjacieli na linję rzeki Siucz. Kawalerja nasza zajęła Związła, biorąc jeńców i 6 dział

Naczelne dowództwo wojsk polskich, sztab generalny.

Zwycięstwa Wrangla.

BERLIN, 29 września. (PAT.) — „Telegraphen Union“ donosi z Helsingforsu: Według rosyjskich dzienników gen. Makarow, należącej do armji Wrangla, przerwał front bolszewicki między Carycyem a Woroneżem.

KOPENHAGA, 29 września. (PAT.) — W. B. K. donosi: Według doniesień z Sebastopola generał Wrangel zaatakował bolszewików pod Aleksandrowskiem. Wiele bolszewickich oddziałów kapitulowało.

Wrangel przeprawił się przez Dniepr i zajął kilka miejscowości w guberniach Połtawskiej i Ekaterynosławskiej.

Z konferencji pokojowej.

Ryga, 30 września. (Tel. wł.). Na posiedzeniu Komisji Głównej Joffe wysunął warunki, według których posiadanie Grodna i Wilna przez Polskę uważane jest przez sowjetów za stwarzające niebezpieczeństwo strategiczne dla Rosji. Trocki, który jest zwolennikiem ścisłego sojuszu Rosji sowieckiej z Litwą, zwróconego przeciwko Polsce, obstaje w radzie wojennej przy nieopuszczeniu za wszelką cenę przez wojska bolszewickie ziem litewskich.

Widać z tego, iż dowództwo wojsk czerwonych i pe-

wne sfery miarodajne w Moskwie chcą koniecznie utrzymać kontakt z Niemcami za pośrednictwem terenów litewskich.

Ryga, 29 września. (PAT.). Radio. Omawiając poniedziałkowy przebieg konferencji prasa trycka stwierdza przeciwieństwo faktycznej inicjatywy w ręce Dąbskiego. W związku z ofensywą na Grodno i Lidę, pisze prasa: I marszałek Piłsudski ma coś do powiedzenia.

Wtorkowe posiedzenie komisji głównej osłabiło szanse pokojowe. Warunki pokojowe Joffego, oparte rzekomo na za-

sadzie samostanowienia, wywołały zdumienie.

(Plebiscyt miałby dotyczyć tylko Galicji wschodniej, ziemie zaś nadbużańskie miałyby bez plebiscytu przypaść sowjetom).

Libawa, 30 września. (PAT.). Radio. Łotewskie Biuro prasowe w Rydze donosi pod datą 28: Dziś w południe rozpoczęło się plenarne posiedzenie konferencji w Rydze. Posiedzenia komisyjne zamknięto dla reprezentantów prasy. Komisje będą ogłaszały biuletyny. Wczoraj przybyli do Rygi przedstawiciele zjazdu Petiury: Lewicki, Krzyżanowski, Breiter, Hazarów i Jozafan. Chcą oni brać udział w pertraktacjach pokojowych.

Uwagze władz wojskowych.

—□—

Z różnych stron napływała do nas wiadomości, iż sprawa aprowizacji w warszawskiej Szkole Podchorążych pozostawia bardzo wiele do życzenia.

Porcje jedzenia są nad wyraz skąpe, a przytem często zdarza się, iż jedzenie jest tak ohydnie przyrządzone, że młodzież — pensjonarze szkoły — przekonać go wprost nie mogą; jakka naprz. prawie stale bywają cuchnące.

Jesteśmy zdania, iż władze wojskowe winny wejrzeć szczególnie w tę sprawę i zlewu zapobiec. Nie należy wszak zapominać, że w Szkole Podchorążych skupiony został kwiat młodzieży polskiej — w większości akademicy, których utrzymanie w zdrowiu i pełni sił musi leżeć na sercu każdemu.

A przy takich warunkach aprowizacyjnych i przy uciążliwej pracy, jaką uczelnio wypełniać muszą, łatwo może łwia część zapaść na zdrowiu.

Podobno bywały wypadki, iż gdy pensjonarze zwracali uwagę na złe odżywianie odpowiadano im: „Piszcie do domów, aby wam żywność przysyłało, bo my jej nie mamy.“

Sądzymy, że sprawy tej odłożeniem pozostawić nie należy. Wiemy, iż bardzo wielu akademików pochodzi z domów niezamożnych, które nie mogą im żywności nadsyłać. A w dodatku doświadczenie z niedawnej przeszłości (obóz koncentracyjny w Rembertowie) uczy nas, iż nie zawsze i nie wszystko normalnym idzie trybem.

Inteligencji Polsce brak. — Dalszy przyrwy jej z powodu konieczności prowadzenia wojny został zahamowany, albowiem młodzież nasza bohaterka pierwsza rzuciła myśl zamknięcia uczelni i stanęła w szeregu obrońców Ojczyzny. Spełniła i spełnia szczerze swój obowiązek.

Lecz jeśli bez sarkania godzimy się na przyjmowanie ofiary młodzieży naszej z krwi i życia na froncie — w boju, to musimy zaprotestować przeciwko narażeniu i ofiarowaniu dla przyszłości Polski najbardziej potrzebnych sił przez głodzenie ich, przez niedostateczne zaopiekowanie się nimi tam, gdzie — jak w Szkole Podchorążych — rozkaz znużił ich do pozostania poza frontem.

Składajcie ofiary na fundusz plebiscytowy.

Germanizacja Mazur. Rokowania pokojowe w Rydze.

(Od własnego korespondenta.)

Pierwsze posiedzenie konferencji pokojowej.

Kwidzińska „Gazeta Polska” podaje:

Ze głosowanie na Mazurach było li tylko farsą i komedią, o tem wie dziś cały świat. Rezultat korzystny osiągnęli Niemcy gwałtami, podstępami i kłamstwami, gdyż polskość Mazur stwierdzona jest nie tylko historycznie, ale nawet cesarskie urzędy statystyczne udowodniły, iż na Mazurach zamieszkuje w przeważnej liczbie ludność polska. Polskość Mazur wykazują jasno polskie kancjonały, polskie Dąbrówki, polskie nazwiska, polskie nazwy wiosek, a w końcu polska gadka, która rozbrzmiewa na całych Mazurach.

Wiedza o tem Niemcy i dla tego chcą zdobyć mazurską, osiągniętą tak łatwo, zabezpieczyć na przyszłość. Zabezpieczenie to zamierzają przeprowadzić gwałtowną germanizacją.

Najpierw chcą Niemcy germanizować nazwy miast i wiosek mazurskich. W numerze 211 „Oletzkoer Zeitung” z dnia 8 września pojawił się artykuł „Etwas über unsere Ortsnamen”. Autor artykułu wskazuje na fakt, iż po wojnie rugować poczęto wszelkie obce wyrazy w mowie niemieckiej. Dziś już nikt „Pardon” ani „Adieu” nie powie. Jeżeli więc Mazury oświadczyły się za Niemcami, natenczas największy czas, aby polskie nazwy wiosek i miast mazurskich przekształcono na nazwy niemieckie. Jak np. pięknie brzmi nazwa miasta „Hindenburg” na Górnym Śląsku. Jeżeli bowiem nazwiska miast i wiosek mazurskich polskimi pozostaną, to Polacy po dziesięciokrotnych latach znowu pretensje do Mazur rościć sobie mogą, powołując się na polskie nazwy miejscowości. Mianowicie w powiecie oleckim roi się od polskich miejscowości.

A przecież to łatwo uczynić można. Dziś już np. nazywa się Szocecin — Eichhorn, Rogowszczyzna — Conradstalle, Gorzyce — Gartenburg. Miasto „Lyck” mogłoby się np. nazywać Legenburg, Legenstein lub Legenstadt.

Autor artykułu spodziewa się, iż rząd do tej propozycji zajmie przychylnie stanowisko. Heimatferajny potworzyć mają osobne komisje, celem zajęcia się tą sprawą, a fundusze potrzebne zbierać można za pomocą składek.

Widzimy więc, iż Niemcy nie zasypiają gruszek w popiele, ale wszelkimi sposobami w forsownem tempie starają się wykorzenie wszelkie ślady polskośći Mazur. Forsować będą germanizację ułatwianiem zmian nazwisk ludności polsko-mazurskiej na niemieckie, forsować będą germanizację rugowaniem nabożeństw polskich w kościoła, forsować będą germanizację w szkole.

Taki wypróbowany system germanizacyjny stosować chcą Niemcy w kraju już pod bokiem Polski, a nawet przez polskie ziemie otoczone, żądając jednym totem zupełnego równouprawnienia ludności niemieckiej pod polskiem panowaniem i krzyżąc „Gewalt”, gdy choć jednemu Niemcowi pod względem narodowościowym jakkolwiek bądź krzywda by się działa.

Dziś we wtorek, dnia 21 września, w pięknej, starożytnej sali t. zw. „Czarnogłowych” (nazwa ta pochodzi stąd, że dom, w którym się mieści ta sala, jest zewnątrz ozdobiony wyciosanymi z kamienia głowami murzynów) odbyło się pierwsze posiedzenie.

Sala „Czarnogłowych” rozmiarem przypomina warszawską salę rady miejskiej. Nie posiada jednak galerji i tylko z boku, z jednej strony, zwieszają się niewielki balkonik, w którym usadowili się zaproszeni goście.

Po środku wielkiej sali ustawiono potężnie długi stół, pokryty czerwonym sukniem. Z lewej strony stołu stoliki dla polskich stenografistek i polskiego sekretarza generalnego Konferencji pokojowej, sympatycznego szefa sekcji prasowo-informacyjnej p. Aleksandra Ładostia. Obok niego zasiadł tłumacz polski p. Altberg. Po prawej stronie stołu umieszczono stolik dla stenografistek sowieckich (jedna ze stenografistek tych, niezwykle przystojna, koncentrowała na swej osobie spojrzenia polskich delegatów.) Przy stoliku zasiadł również tłumacz sowiecki — Wacław Pański.

Przed głównym stołem przy trzech stołach, krytych sukniem, zasiadli na specjalnie dla siebie wyznaczonych miejscach przedstawiciele prasy polskiej i zagranicznej.

Honorowe, naczelne miejsce przy stole głównym zajął łódzki minister spraw zagranicznych, p. Mejerowicz. Po

stronie lewej siedzieli polska delegacja w porządku następującym: 1) Myszkowski, 2) major Polakiewicz, 3) Perl, 4) Eberhardt, 5) Mieczkowski, 6) Barlicki, 7) Waszkiewicz, 8) Wasilewski (poseł Polski w Rewlu, b. minister spraw zagran.), 9) Grabski Stanisław, 10) Prezydent delegacji polskiej, wiceminister Dąbski, 11) Generał Kuliński, 12) poseł polski w Rydze prof. Kamieniecki, 13) Dr. Kiernik, 14) Wichliński, 15) Szymon Rundstein (znawca prawa międzynarodowego), 16) Maliszewski, 17) Dr. Trenkner.

Po przeciwległej stronie zasiadła delegacja sowiecka w porządku następującym:

1) Kriczewski, 2) Jakowlew, 3) Wasiniewskij, 4) Redaktor „Ekonomiczeskoj Zyzni”, ekspert do spraw gospodarczych, Rozenblat, 5) Prof. Ludowego Uniwersytetu Moskiewskiego, Pitecheta, 6) Prof. Bogolepów, 7) Prof. Oboleniski, 8) Prezes sowieckiej rosyjsko-ukraińskiej delegacji A. A. Joffe, 9) pełnomocnik generalny Ukrainy sowieckiej Manuilski, 10) rzeczoznawca do spraw polskich Leszczyński, 11) Generał Nowicki, 12) Siemienow, 13) generalny sekretarz delegacji Lorenz, 14) Szemiakin, 15) Szef Wydziału Prasowego Delegacji sowieckich, Rosenberg.

Pierwszy przemówił do zebranych minister łódzki, Mejerowicz. Przemówienie jego było wyrazem szczerego życzenia, aby Konferencja pokojowa odniosła pożądany skutek. Mówił tylko 10 mi-

nut. Rozpoczął o godz. 5.15, skończył o godz. 5.25.

Odpowiedział mu Dąbski głosem doniosłym, dźwięcznym.

O godz. 5.30 przemówił Joffe. Mówił po rosyjski, mowę jego przetłumaczył p. Altberg na polski.

Po przemówieniu Joffego Dąbski, jako przewodniczący posiedzenia, urządził przerwę celem sprawdzenia mandatów.

Po dłuższej przerwie, w czasie której delegacja sowiecka naradzała się nad kwestją nieposiadania przez delegację polską pełnomocnictw w sprawie ukraińskiej, Dąbski i Joffe stwierdzili, że mandaty obustronne uznano za wystarczające.

Wobec wyczerpania porządku dziennego przewodniczący Dąbski posiedzenie zamknął. W chwili zamykania posiedzenia kinematografisci i fotografisci zrobili kilka zdjęć dla pism ilustrowanych i kinematografów.

Po zamknięciu posiedzenia delegaci polscy nawiązali rozmowy z delegatami sowieckimi, a dziennikarze z ówczkami w rękach poczęli robić wywiady.

Niebawem można było zauważyć, jak przed gmachem posiedzeń Konferencji pokojowej tłumnie zebrana publiczność przypatrywała się odjeżdżającym samochodom sowieckiej delegacji.

Delegacji sowieccy odjechali samochodami, polscy poszli pieszo. G. Jak. Ryga, 21 września 1920 r.

po upływie jednego tygodnia. Zwykle po pierwszym zastrzyknięciu następuje słaba bardzo reakcja w formie lekkiego podwyższenia temperatury, łamania w kościach etc., co po paru godzinach bez wszelkich komplikacji ustępuje bez leczenia i bez śladu.

Wydz. Zdrow. Publ. zaleca gorąco, aby wszyscy, dla których zdrowie nie jest rzeczą obojętną, spieszyli do jednego z 5 ambulatorjów miejskich, których adresy podane są w plakatach, celem zabezpieczenia się przed grasującą epidemią.

Z miasta i okolic.

Z działalności sekcji propagandy.

W dniu 19 września odbyły się wiece w Sochaczewie, Howie, Skierniewicach, Gzowie, Łasku, Buczku i Zelowie. 10 tysięczna rzesza uczestników wysłuchała przemówień prelegentów i wyraziła podziękowanie za przywiezione wiadomości polityczne oraz wydawnictwa. Za pismo ludowe „Pobudka” wpłynęło Mk. 5548, za znaki Czerwonego Krzyża Mk. 2826.

Prócz tego w czterech gminach powiatu łódzkiego odbyły się powtórne zebrania gminne, których celem było omówić sprawę odrzuconego przez te gminy przed tygodniem podatku dobrowolnego 50 mk. z morga. Członkowie Sekcji Propagandy wzięli udział w tych zebraniach w charakterze mówców, wyjaśniających potrzebę przekazania rządowi poważnych sum pieniężnych. Dwie gminy (Żeromin i Rąbień) podatek uchwalily, przyłączając się tem samem do zdania 14 gmin, które uczynily to już wstępniej. Dwie zaś (Czarnocin i Nakielnica) wnioski Wydziału Powiatowego odrzuciły — ku wielkiej zgrzyocie części gminników, bardziej uświadomionych.

W dniu 26 września urządzono wiece i konferencje w Koninie, Golinie, Dłutowie, Lutomińsku, Kwiatkowicach i Mikołajewicach. Wiece te zgromadziły z górą 5000 słuchaczy; za wydawnictwa Referatu Propagandy wpłynęło Mk. 2958,40.

Mówcy zgodnie podkreślają w swych sprawozdaniach, iż ludność wszędzie wita ich szczerem sercem i dopomina się o częste odwiedziny, zaznaczając, że spragniona jest wieści o tem, co się w Polsce i świecie dzieje, jakie są przyczyny tych czy owych zarządzeń, że wreszcie o obowiązkach chwili bieżącej chce wiedzieć, a wyjaśnienia mówców, którzy oświeclają fakty wylicznie ze stanowiska państwowego, wielce są pożyteczne.

Zebranie Sekcji Propagandy.

W piątek, dnia 1 października, o godz. 8.30 wiecz. w lokalu T-wa Krajoznawczego (Kościuszki 17) odbędzie się zebranie Sekcji z następującym porządkiem dziennym:

1) informacje o pracach ubiegłego tygodnia, 2) sprawa metody działań na dni najbliższe, 3) omówienie wyjazdów w dn. 3 października.

Referat Propagandy niniejszem zobowiązuje pp. członków Sekcji do niezawodnego i punktualnego przybycia na konferencję.

Podierajcie handel polski.

Egzaminy dla eksternów.

Sekcja Szkolnictwa Średniego Ministerjum Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że w drugiej połowie października b. r. rozpoczyna się dla eksternów z kursu 8, 6, 4 klas szkoły średniej filologicznej i realnej uzupełniające egzaminy z poszczególnych przedmiotów i uproszczone egzaminy dojrzałości.

Egzaminy z 4 i 6 klas odbędą się w następujących gimnazjach państwowych:

1. Białą Podlaska gimnazjum państwowe im. Kraszewskiego.
2. Białystok — gimnazjum państwowe im. Zygmunta Augusta.
3. Chełm — gimnazjum państwowe im. Czarnieckiego.
4. Częstochowa — gimnazjum państwowe im. Sienkiewicza.
5. Kalisz gimnazjum państwowe im. Kościuszki.
6. Kielce — gimnazjum państwowe im. Sniadeckiego.
7. Lublin — gimnazjum państwowe Staszica.
8. Łomża — gimnazjum państwowe im. Kościuszki.
9. Łódź, Nowo-Cegielniana № 9, gimnazjum państwowe im. Kopernika.
10. Piotrków — gimnazjum państwowe im. Bolesława Chrobrego.
11. Płock — gimnazjum państwowe im. Władysława Jagiełły.
12. Radom — gimnazjum państwowe im. J. Kochanowskiego.
13. Siedlce — gimnazjum pa-

stwowe im. Hetmana Żółkiewskiego.

14. Włocławek — gimnazjum państwowe.

15. Warszawa, Kapucyńska nr. 21, gimnazjum państwowe im. Stefana Batorego.

Pełne egzaminy dojrzałości odbędą się w Warszawie, Łodzi i Kielcach, uproszczone egzaminy dojrzałości i uzupełniające z poszczególnych przedmiotów tylko w Warszawie.

Kandydaci, pragnący zdawać z 4 i 6 klas winni przed 15 października złożyć podania z wymaganymi załącznikami i opłatą w wysokości 150 mk. dyrekcji jednego z wymienionych gimnazjów.

Kandydaci, pragnący zdawać pełny i uproszczony egzamin dojrzałości oraz uzupełniający z poszczególnych przedmiotów winni wnieść podania z wymaganymi załącznikami przed 15 października b. r. do Ministerjum (ul. Bagatela nr. 12).

Do podania winien być dołączony kwit Kasy Skarbowej (na prowincji) lub Centralnej Kasy Państwowej w Warszawie z wniesionem na rachunek Ministerjum opłaty: za pełny egzamin dojrzałości — 150 mk. za uproszczony — 80 mk. za uzupełniający z 1 przedmiotu 50 mk. z większej liczby przedmiotów — 100 mk.

Eksterni, mający zdawać pełny egzamin dojrzałości winni w podaniu zaznaczyć, w którym z wymienionych wyżej miast (Warszawa, Łódź, Kielce) pragną zdawać egzamin. Gdyby komisje egzaminacyjne nie mogły być utworzone w Łodzi i Kielcach, eksterni ci muszą zdawać w Warszawie.

Wniesione opłaty w żadnym razie niepodlegają zwrotowi. Ścisłe terminy egzaminów z 4 i 6 klas ogłasza dyrekcje wymienionych gimnazjów, egzaminów dojrzałości pełnych i uproszczonych oraz z poszczególnych przedmiotów — Ministerjum (ul. Bagatela 12, IV piętro.)

Walka z tyfusem.

Ledwie się Wydz. Zdrow. Publ. uporał z groźną epidemią tyfusu plamistego, a już nowa epidemia niemieć groźna w postaci duru brzuszego nawiedziła nasze miasto. Tyfus brzuszny na zachodzie należy już dzisiaj do rzadkości i w miastach kulturalnych środkowej Europy zapadnięcie na tę chorobę jak na ospę naturalną stanowi prawdziwą sensację. Radykalna poprawa stanu zdrowotnego naszego miasta znajduje się w ścisłej zależności od warunków ekonomicznych, które w obecnej chwili nie pozwalają miastu na zrealizowanie projektu kanalizacji.

Wydz. Zdrow. Publ. w trosce o zdrowie ludności podjął walkę z tą groźną epidemią, zaprowadzając ochronne szczepienie przeciw tyfusowemu, o czem ludność została zawiadomiona specjalnymi plakatami rozkleconymi na murach miasta. Szczepienie to polega na zwykłym zastrzyknięciu pod skórę specjalnej surowicy, dającej uodpornienie na przeciąg jednego półrocza. Procedurę zastrzyknięcia która jest niebolesna i krótkotrwała należy powtórzyć raz jeszcze

Z Agencji Celnej.

e) Od niedawna funkcjonalność w Łodzi Ekspozytura Agencji Celnej Państwowej przy kolejach przyczyniła się wielce do ożywienia ruchu towarowego z zagranicą, przez ułatwienie w sprawach celnych, akcyzowych, policyjno-sanitarnych i ekspedycyjnych przy towarach i bagażach na kolejach państwowych i komercyjnych.

W tych dniach Agencja oczekuje nadesłania z Centrali gównych taryf na opłatę za czynności ekspedycyjne.

W każdym razie opłaty w tej instancji są tak niskie i dla każdego klienta przystępne, iż interesanci gremjalnie korzystają z pośrednictwa tej jedynej instytucji państwowej, niosącej ludności prawdziwy pożytek i rzetelną wygodę.

Z Rudy Pabjanickiej.

(c) W dniu dzisiejszym otwarta została w Rudzie Pabjanickiej kuchnia dla uchodźców, z której korzystać będzie przeszło 140 osób.

Kuchnia wydawać będzie obiady i kolacje i po funkcje chleba na osobę dziennie.

Organizacja kuchni tej i prowadzeniem zajął się specjalny komitet z pomocą obywateli miejscowych z proboszczem ks. Potapskim na czele. Funduszy i środków żywnościowych dostarczył Jur.

Choroby zakaźne i śmiertelność w Łodzi.

za czas od 19 sierpnia do 25 września 1920 r.

Na dur (tyfus) plamisty, zachorowań 6, w tem mężczyzn 2, kobiet 4, chrześcijan 6 — żydów —, (zgonów —).

Na dur (tyfus) brzuszny, zachorowań 90, w tem mężczyzn 39, kobiet 51, chrześcijan 57, żydów 33, (zgonów 16.)

Na czerwonkę, zachorowań 3, w tem mężczyzn 4, kobiet 4, chrześcijan 7, żydów 1, (zgonów 1).

Na błonicę zachorowań 59, w tem mężczyzn 21, kobiet 38, chrześcijan 39, żydów 20, (zgonów 17).

Na błonicę zachorowań 1, w tem mężczyzn —, kobiet 1, chrześcijan —, żydów 1, (zgonów —).

Na krztusiec zachorowań 2, w tem mężczyzn 1, kobiet 1, chrześcijan 2, żydów —, (zgonów 2).

Na gorączkę połączoną z zachorowań 3, w tem mężczyzn —, kobiet 3, chrześcijan 1, żydów 2, (zgonów 1).

Na Jaglicę, zachorowań 12, w tem mężczyzn 7, kobiet 5, chrześcijan 11, żydów 1, (zgonów —).

Na malarię zachorowań 1, w tem mężczyzn 1, kobiet —, chrześcijan 1, żydów —, (zgonów —).

Na gruźlicę było zgonów 13 w tem chrześcijan 10, żydów 3.

Z. N. O. K.

Narodowa Organizacja Kobiet urządza w najbliższą niedzielę t. j. w dniu 3 października kwotę. Wszystkie członkinie obowiązane są wziąć w niej udział i w tym celu przynieść do lokalu N. O. K. ul. Mienuski Nr. 11 od godziny 4—9 wiecz.

Z Liceum Muzycznego.

Wczoraj od czterech lat rozpoczęła działalność muzyczna p. Heleny Kijeńskiej (Krótka nr. 9) rozpoczęła już z dniem 15 września wykłady i lekcje.

Na szczególnie zaznaczenie zasługuje fakt, iż kurs wyższy gry fortepianowej objął

W Liceum Muzycznym
Heleny Kijeńskiej przy ul. Krótkiej nr. 9
lekcje rozpoczęły się d. 15 września
Kurs wyższy objął prof.
Józef Turczyński z Poznania
Klasy fortepianowe prowadzi prof.: **A. Naruszkiewicz, Kijeńska, W. Lewandowska, H. Nehring, M. Adamska, P. Piotrowski, Z. Jarzębowska i O. Lange.**
Klasy teoretyczne prof.: **H. Nehring, T. Ryder i H. Kijeńska.**

znakomity wirtuoz, prof. Józef Turczyński z Poznania. Poza tem komplet sił pedagogicznych pozostał ten sam, co i w roku ubiegłym. Teorię prowadzi prof. H. Nehring, T. Ryder i H. Kijeńska.

Nowe ceny maksymalne.

k) Komisja Aprowizacyjna przy Magistracie z dniem dzisiejszym ustaliła następujące ceny maksymalne:

Na nabiał: za litr mleka słodkiego niezbieranego do 8 mk., za funt masła śmietankowego do 65 mk., solonego do 55 mk., za jajko 3 mk. 20 fen. Na mięso: za funt wołowiny do 25 mk., baraniny do 25 mk., cielęciny do 22 mk., wieprzowiny do 30 mk., sadło świeże do 38 mk., słonina do 40 mk., szmalc do 45 mk., łój wołowy świeży do 35 mk., boczek wędzony 35 mk. funt. Inne wyroby wędlin są zabronione, jak również zabronione rzeźnikom peklowania mięsa.

Ceny pieczywa: za funt chleba pyłowego do mk. 10, razowego mk. 8, pszennego mk. 14, funt bułek pszennych mk. 18, kajzerka, wagi 40 gramów sztuka 2 marki. Cena maki pszennej 14 mk. Na inne artykuły zatwierdzone ceny dotychczasowe, podług ostatnich cenników Urzędu walki z lichwą.

Przejechana przez tramwaj.

x) Wczoraj przy ul. Omen-tarnej 20, tramwaj Nr. 8, kierowany przez maszynistę Torrensa, najechał na Alinę Dynier, lat 28 zam. przy ulicy Zgierskiej 107, która odniosła złamanie prawej nogi. Poszkođowaną zabrano do szpitala przy ul. Drewnowskiej. W powyższej sprawie wszczęto dochodzenie.

Przejechany przez samochód.

x) Przy zbiegu ulic Pod-rzecznej i Zgierskiej prowadzący wózek ręczny Lajb Rywin Kusyt (Aleksandrowska 25) został najechany przez samochód wojskowy Nr. 4168, przyczem odniósł złamanie prawej nogi. Poszkođowanego przewieziono do szpitala przy ul. Drewnowskiej.

Kradzież.

x) Ze składu manufaktur-owego mieszczącego się przy ul. Nowomiejskiej 18, należącego do Natana Tafasewicza wzięto szesnastu za pomocą wytrącenia otworu w podłodze, skradli różnych towarów na sumę 150,000 mk.

Sprawa o rozruchy.

(Z sali sądowej).

Wczoraj o godz. 11 przed południem Sąd Okręgowy pod przewodnictwem sędziego B. Witkowskiego przy podprokuratorze Matłaku rozważał sprawę 13 osób, oskarżonych o rozruchy w Łodzi.

Okoliczności sprawy są następujące:

W d. 17 września 1919 roku robotnicy, zajęci przy robotach kolejowych na linii Łódź—Kutno, niezadowoleni z zarządzeń Magistratu, urządzili około 10 rano w Łodzi pochód demonstracyjny, liczący około 10,000 osób. Pochód przeszedł Srednią i Piotrkowską do ul. Zielonej, a ztąd na wezwanie agitatorów ruszył pod magistrat.

Przed magistratem stał oddział policji z komisarzem Jabsem na czele, który to oddział tłum rozpedził, zabezpieczając jednocześnie wszystkie wejścia do magistratu.

Tłum wrócił ulicą Piotrkowską, lecz po upływie godziny, a mianowicie około 12 w południe wrócił na Nowy-Rynek i tu, po wygłoszeniu kilku mów agitacyjnych wybrano 50 delegatów, którzy zostali wpuszczeni do magistratu.

W czasie pertraktacji delegatów z prezydentem Rzewskim rozległy się na Ryńku strzały.

Na żądanie delegatów prezydent z komisarzem Jabsem wyszli na Rynek, gdzie zostali otoczeni przez tłum.

Na komisarza Jabsa rzuciło się kilku ludzi i z okrzykami „zemsta siepaczom“ obalili go na ziemię, odebrali rewolwer, poczem poczęli bić.

Powód, jaki zmusił policję do użycia broni palnej, był następujący: na Nowym Ryńku stało 60 szeregowców szkoły policyjnej, którzy w stosunku do tłumu zachowywali się biernie. W tym czasie, gdy delegaci, wybrani przez tłum konferowali z prezydentem tłum zatrzymał dwa tramwaje i usiłował wywrócić je z szyn.

Komunikaty.

Zgromadzenie Czładzi gospody szewskiej na zebraniu miesięcznym, odbytem w dniu 13 b. m. w lokalu własnym przy ul. Piotrkowskiej Nr. 28, uchwaliło:

1. podnieść składkę miesięczną z marek 3 do 10;
2. wywadać członkiem podczas choroby zapomogę tygodniową w ilości 20 mk., przez 3 miesiące, a w razie przed-

łużenia nie doposażać do przerwania ruchu tramwajowego, oddział szkoły policyjnej wydelegował 8 szeregowców.

Demonstranci usiłovali polisieantów rozbroić i zmusili ich do cofnięcia się.

W ślad za nimi posypał się na oddział policji grad kamieni, równocześnie padło z tłumy kilka strzałów rewolwerowych.

Gdy tłum coraz bardziej nacierał dana była salwa w górę. Tłum poczał ponownie nacierać, obrzucając kamieniami policję, wezwana policja użyła broni palnej.

Wysłano na Rynek konny oddział, który tłum rozproszył i aresztował 23 letniego Józefa Rózeckiego, 15 let. Józefa Banasiaka, 19 let. Hila Fiszla Morgenszterna, 19 let. Abrama Chęcińskiego, 23 let. Dawida Horowicza, 20 let. Aleksandra Stankiewicza, 20 let. Józefa Garcowicza, 34 let. Teodora Martinowa, 28 let. Józefa Bagrowskiego, 35 let. Jana Zrobka, 29 let. Stanisława Golińskiego, 20 let. Lucjana Tylkowskiego i 24 let. Stanisława Holerka.

W rezultacie zażąda oddział policji miał 19 rannych i połączonych szeregowców.

Przedownikowi Wiktorowi Sztorcowi zadano kilka ran w głowę i twarz, co spowodowało pęknięcie czaszki i śmierć. Do sprawy zawezwano 50 tu świadków, z których 12 się nie stawilo.

Z oskarżonych nie stawili się: Chęciński, Martin, Morgensztern i Tylkowski.

Na wniosek przedstawiciela oskarżenia publicznego sprawę co do nieobecnych oskarżonych wykluczono, oraz postanowiono zeznania nieobecnych świadków na zasadzie § 642, 888 odczytać.

Po sprawdzeniu personalji oskarżonych i zaprzysiężeniu świadków, przewodniczący przystąpił do badania świadków.

Sprawa potrwa 3 dni. (a)

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski.

Dzielnia 18.

Dzisiaj dwoje młodych, urodzonych artystów opromieni oza-rem swoich talentów „Papie-rowego kochanka“. Marja Maj-drowiczówna, która rolę Nelly kreowała na scenie „Reduty“ z wybitnem powodzeniem, i Al. Węgielko, który w roli Pierota znalazł wdzięczne pole do popisu, ukaza się po raz pierwszy na scenie Łódzkiej. Obok nich dyr. Zelwerowicz w roli p. Hipolita — paskarza zabłysnie szczerym ogniem prawdziwego talentu.

W sobotę dnia 2 o godz. 8 po poł. dla młodzieży po cenach najniższych. „Wyzwolenie“, poprzedzone konferencją a o godz. 8 również po cenach najniższ. „Papierowy kochanek“ w 1 szel obsadzie.

W niedzielę dnia 3 o godz. 12-tej Poranek dramatyczny: „Ślicze i satyra w „Panu Jowialskim“. Prelegent dyr. Zelwerowicz, — recytacja ilustrująca panią: Siennicka, Zakrzyńska oraz panowie: Roslan i Rdzawicz.

O godz. 3 po południu „Wyzwolenie“ wiecz. o godzinie 8 „Papierowy kochanek“ w piątkowej obsadzie.

Koncert w Klubie Oficerskim.

Staraniem Ref. Kult.-Oświat. Garn. Łódz. w Klubie Oficerskim (Zielona 20) w piątek d. 1 października 1920 roku o godzinie 8.30 odbędzie się koncert dla oficerów, ich rodzin i wprowadzonych gości.

Wejście bezpłatne, natomiast będą sprzedawane programy na cele Uniwersytetu Żołnierskiego.

Baczność Górnoślazaku i Górnoślazaczko!

Plebiscyt się zbliża.

Spełnił swój obowiązek zgłosił się natychmiast osobiście lub listownie do Komitetu Zjednoczenia Górnoślaska z Rzeczpospolitą Polską (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 60), aby cię zapisano na listę głosujących. W zgłoszeniu należy odpowiedzieć na następujące zapytania:

- 1) Imię i nazwisko;
- 2) Zawód,
- 3) Gdzie pracuje,
- 4) Zamieszkanie obecne, (gmina, powiat), miejscowość ulica),
- 5) Miejscowość urodzenia (gmina i powiat).
- 6) Data urodzenia (dzień, miesiąc, rok),
- 7) Data opuszczenia terenu plebiscytowego,
- 8) Czy posiada matrykę?
- 9) Czy posiada świadectwo ślubu, miejscowość i data brania ślubu (tylko dla kobiet)
- 10) Imiona i wiek członków rodziny,
- 11) Czy zapewnił sobie schronienie na czas plebiscytu?
- 12) Gdzie zamierza umieścić dzieci na czas plebiscytu?

Uwaga. Zmianę adresu należy natychmiast donieść Komitetowi plebiscytowemu.

Nie sądź, że bez głosu Twego się obejdzie.

Niemcy używają wszelkich sposobów, swiozą setki tysięcy zwolenników swych do oddania głosu za przyłączeniem Śląska do Prus.

Każdy głos może zawatyć e przyszłości niemi Śląskiem. Nie obarczaj Twego sumienia zbrodnią zaprzaczenia rodaków Twych, którzy przygotowują się do plebiscytu, znosząc cierpliwie gwałty pruskie.

Zarząd.

Ostatnie wiadomości

Sojusz Wrangla z Petlurą.

WARSZAWA, 30 września. (Tel. wł.). Gen. Wrangiel nawiązał ścisłe porozumienie z atamanem Petlurą co do wspólnej akcji przeciwko bolszewikom.

Rozbrojenie Górnego Śląska

Bytom, 29 września. (PAT.) Pisma niemieckie podają depeszę z Paryża, że 5 października odejdą posiłki francuskie dla wzmocnienia załogi koalicyjnej na Górnym Śląsku. Komisja koalicyjna w Opolu otrzymała od Rady ambasadorów instrukcje w celu skutecznego rozbrojenia obu narodowości na Górnym Śląsku.

W obronie Śląska i Gdańska.

Poznań, 30 września (tel. wł.) Przedwczoraj odbył się tutaj wielki wiec w sprawie Górnego Śląska i Gdańska, na którym przemawiali red. Marchlewski i prof. Gantkowski. Na wiecu powzięto rezolucję aby rząd polski więcej uwagi poświęcił sprawom kresów zachodnich, a zaniechał natomiast angażowania się w aferę ukraińską.

Polska winna przede wszystkim myśleć o sobie, a nie o wydobywaniu z matni innych.

Uwagi „Petit Parisien” w sprawie pokoju.

Paryż, 30 września (PAT)—Havas. Omawiając deklarację Joffego na konferencji w Rydze „Petit Parisien” zapytuje, czy bolszewicy nie zamierzają zawrzeć za wszelką cenę pokoju na froncie polskim, aby mieć wolną rękę i rzucić się z całą siłą na Wrangla, aby zadać stanowczy cios południowej Rosji. Należy oczekiwać podpisania pokoju między Polską a Rosją. Pozostaje tylko złożyć życzenia rządowi polskiemu, którego doświadczenia ostatnich tygodni były okrutnym ostrzeżeniem, aby należyście zabezpieczył granice przed powtórzeniem się agresywnej działalności bolszewików.

Wkładki między Anglią a Rosją.

Londyn, 30 września (PAT) Havas. „Daily Mail” o nowym projekcie układu handlowego angielsko-rosyjskiego, który opracowuje obecnie rząd angielski. Według tego dziennika istnieje ogólne przypuszczenie, że za parę tygodni rozpoczną się pertraktacje celem zawarcia formalnego pokoju z Rosją.

Zniesienie stanu oblężenia.

Warszawa, 30-go września. (PAT.) Dowiadujemy się z Min. spraw wewnętrznych, że minister spraw wewnętrznych i min. spraw wojskowych podpisali rozporządzenie o zniesieniu Urzędu gubernatora wojskowego i stanu oblężenia miasta Warszawy i pobliskich powiatów. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia go w dzienniku ustaw.

Paderewski u Legeusa.

Paryż, 30 września (tel. wł.) Delegat rządu polskiego Paderewski odbył w dniu dzisiejszym z premierem Legeusem konferencję, która trwała 40 minut.

minu plebiscytu. Podobno istnieją silne prądy za zawieszeniem plebiscytu, jakkolwiek większość w Radzie ambasadorów jest temu przeciwna. Komisja koalicyjna w Opolu otrzymała od Rady ambasadorów instrukcje w celu skutecznego rozbrojenia obu narodowości na Górnym Śląsku.

W pałacu Elizejskim.

Paryż, 30 września (PAT)—Havas. Millerand w towarzystwie Leygusa przyjął w pałacu Elizejskim wszystkich dyplomatów, którzy mu złożyli życzenia.

Ambasador włoski wygłosił w imieniu ciała dyplomatycznego mowę, w której zaznaczył że wszyscy przyjaciele Francji łączą się z narodem francuskim w jej jedynym i prawdziwym celu, a mianowicie w celu odrodzenia świata. Millerand w odpowiedzi zaznaczył, że przywrócenie porządku międzynarodowego jest pracą ciężką wymagającą współpracy wszystkich. Ogólny pokój oprócz się powinien na poszanowaniu praw naturalnych przy międzynarodowej zgodzie.

Konstantynopol, 30 września (PAT)—Havas. Wrangiel przesłał Millerandowi życzenia, w których równocześnie wyraża nadzieję że Millerand przyczyni się do odnowienia sojuszu francusko-rosyjskiego.

Prezydent Witos we Lwowie.

Lwów, 30 września. (PAT.) Prezydent ministrów Witos po podróży swej po wschodniej Małopolsce przybył wczoraj do Lwowa. Prezydent miasta Neuman wydał przyjęcie na cześć prezydenta ministrów. W czasie przyjęcia prezydent ministrów zaznaczył, że przyjmowany był w czasie podróży przez ludność obu narodowości i że Galicja wschodnia jest integralną częścią państwa polskiego.

Wykrycie organizacji bolszewickiej.

Kraków, 30 września (tel. wł.) Wykryto tutaj tajną organizację bolszewicką, będącą w ścisłym kontakcie z centralnym komitetem komunistycznym w Warszawie.

Sledztwo w toku.

Ukaranie Kamieniew.

Moskwa, 30 września. (PAT) Radio. „Telegraphen Comp.” donosi: Kamieniew został usunięty ze służby dyplomacji reprezentującej sowiety i przeniesiony do Smoleńska na front zachodni, jako komisarz cywilny. Dyscyplinarne to przeniesienie umotywowane jest tem, że Kamieniew nie okazał w Anglii dostatecznej czujności, aby skandal z „Daily Herald” zatuszować.

Pogrzeb

6. 1 p.

Stanisława Rokoszowskiego

Szwolczera 201 pułku, który padł w obronie Ojczyzny dnia 17 sierpnia pod Płońskiem,

odbędzie się w Warszawie w dniu 2 października r. b. Wyprawienie zwłok nastąpi z kościoła garnizonowego przy ul. Długiej.

Rodzina.

Delegat Lotwy.

Libawa, 29 września. (PAT) Radio. Lotewskie Biuro prasowe w Rydze donosi pod dn. 28: Lotewski gabinet ministrów wybrał ministra spraw zagranicznych Mejerowicza jako delegata na kongres Ligi narodów w Genewie.

Rozwiązanie straży Obywatelskiej.

Warszawa, 30-go września. (PAT.) Min. spraw wewnętrznych komunikuje: Wobec tego, że Komenda straży obywatelskiej postanowiła straż tę z dniem 1 października rozwiązać, min. spraw wewnętrznych wyraził głównemu jej komendantowi, komendantowi i dowódcom a także i całej straży obywatelskiej gorące uznanie i podziękowanie za okazaną gorliwość i sumiennosc w wypełnianiu przytoczonych na siebie dobrowolnych obowiązków.

Milukow prezydentem Rosji.

Berlin, 30 września. (PAT.) Radio. „Telegraphen Comp.” donosi: „Izwestia” donoszą z Krymu, że gen. Wrangiel zamierza obwołać prezydentem republiki rosyjskiej profesora Milukowa.

Przeciw bolszewikom.

Libawa, 29 września. (PAT) — „Telegraphen Union” donosi z Rewla: W obszarze kubańskim przeszły 4 dywizje do kozaków, którzy powstali przeciw bolszewikom.

Falszowanie biletów bankowych w Pradze.

Praga, 30 września (PAT)—Radio. „Bohemii” miano w Pradze zrobić wynalazek utrudniający falszowanie biletów bankowych, a polegający na wprowadzeniu listków metalowych do masy papierowej w ten sposób, że zawarte w banknotach listki żelazne lub nylkowe dają się stwierdzić za pomocą magnesu. Falszowanie utrudnione jest nadto tem, że do wprowadzenia listków metalowych do papieru potrzeba wielkich maszyn. Wynalazek ma być zastosowany także za granicą.

Do górnoślązaków

Komitet Zjednoczenia Górnego Śląska z Rzeczpospolitą Polską uprasza wszystkich zarejestrowanych Górnoślązaków i Górnoślązaczki, by w razie zmiany miejsca pobytu (zmiany siedziby, wstąpienia do wojska i t. d.) komunikowali o tem niezwłocznie Komitetowi wraz ze wskazaniem obecnego miejsca zamieszkania (względnie przydziału wojskowego).

Kronika Sejmowa.

Warszawa, 30-go września (PAT). Komisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem posła Głabińskiego wysłuchała wyjaśnień wiceministra Skarbu dr. Rybarskiego o nowym projekcie zrealizowania przekazów amerykańskich, oraz o podatku od drzwi i okien, ściągającym na cele Obrony Państwa. Podatek ten jest datkiem dobrowolnym i organy rządowe nie mają prawa go ściągać.

Min. Skarbu ogłosi w tej mierze komunikat urzędowy. W sprawie referatu posła Wierzbickiego o rozporządzeniu Rady Obrony Państwa z dnia 22 b. m. w przedmiocie wewnętrznej pożyczki przymusowej po wyjaśnieniach wiceministra dr. Rybarskiego komisja podjęła dłuższe rozprawy ogólne, których dalszy ciąg odroczono do posiedzenia piątkowego.

Komisja odbudowy kraju ukonstytuowała się na nowo, wybierając przewodniczącym posła Kędziora, zastępcą posła Wysockiego, a sekretarzem posła Cieślę. Przedstawiciel Min. Skarbu na skutek inter-

pelacji zapowiedział, że w najbliższym czasie zostanie Sejmowi przedłożony statut dla przeprowadzenia ustawy z 18 lipca 1919 r. o zakładach kredytowych w celu odbudowy.

Przedstawiciel Min. Skarbu przyrzekł natychmiast załatwić sprawę mianowania delegatów do powiatowych komisji, przewidzianych ustawą z dnia 18 lipca 1919 roku. Na wniosek posła Wysockiego uchwalono utworzyć osobną komisję dla demobilizacji rzeczej. Chodzi o to, aby zapobiedz spekulacji prywatnych osób, które przedmioty wojskowe czasem tanio zakupują, aby je następnie drogą sprzedawać. W czasie dyskusji delegat ministerstwa wyjaśnił sprawę odbudowy powiatów Białostockiego i Lubelskiego, dotkniętych najazdem.

Komisja komunikacyjna pod przewodnictwem posła Rajcy wysłuchała 4-godzinne sprawozdania ministra kolei dr. Bartla o działalności kolei państwowych w czasie najazdu bolszewickiego i o stanie obecnym.

G I E Ł D A.		Norweskie	
Warszawa, d. 30 września 1920.		Leje rumuńskie	39.75
Ruble car. a 100	275 265.50	Liry włoskie	4.75-5.25
Ruble car. a 500	282.50 273	Marki fińskie	10.75-11.25
Ruble dumskie a 1000	90-84	Floreny holenderskie	—
Ruble dumskie 250	63-60	Bank Handlowy w	82
Dolary St. Zj.	260-280	Warszawie	2500 2425
Dolary kanad.	210-225	Bank Kupiecki	
Franki franc.	18.25-18.75	Łódzki	970-1010
Franki belg.	18.75-19.75	Bank dyskontowy	3000
Franki szwajc.	43.44	Borkowski	3310-3300
Funt sterling.	935-970	Lilpop	5650 5800
Marki niem. 1000	445 465	Rudzki	4500 4100
Korony austriackie	92-94	Starachowice	13900-14100
Korony czeskie	—	Zawiercie	9100-9250
Korony szwedzkie	53 55	Zyrardów	7750
Korony duńskie	39-75		

ISTN. OD 1915 R.

BIURO OGŁOSZEN
TEOFIL PIETRASZEK

WARSZAWA,
MARSZAŁKOWSKA TEL. 509-73.
OGŁOSZENIA DO WSZYSTKICH SWIATA,
PISM
SOLIDNIE—SZYBKO—TANIO.

Zarząd Banku Handlowego w Łodzi

na zasadzie par. 51 i 52 Ustawy Banku zaprasza niniejszym pp. Akcjonariuszów na

46-te Zwyczajne Zebranie Ogólne,

w dniu 27-ym października r. 1920 o godz. 5-ej po poł. w gmachu Banku Handlowego w Łodzi, Al. T. Kościuszki 15, odbyć się mające,

Porządek dzienny:

1. Przedstawienie sprawozdania i bilansu za r. 1919.
2. Wybór członków Rady,
3. Wybór członków Komisji Rewizyjnej do sprawdzenia sprawozdania i bilansu za r. 1920.

—o—o—

Do uczestniczenia w powyższym Zebraniu mają prawo akcjonariusze, którzy do dnia 20-go października r. 1920 złożą swoje akcje w kasach:

Banku Handlowego w Łodzi lub jego oddziałów: w Warszawie, Lublinie, Radomiu i Kielcach.

Karty wejścia wydawane będą w lokalu banku w Łodzi na 3 dni przed terminem Zebrania.

Złożone akcje będą zwracane po zamknięciu Zebrania począwszy od dnia 29-go października r. 1920.

Łódź, 29 września 1920

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi—Wydział Zaprojektowania Miasta niniejszym podaje do wiadomości, iż sprzedaje kartofle bez ograniczenia po cenie **Mk. 150.** — za korzec, na składach: Jerzego 8, Ogrodowa nr. 28, Przejazd nr. 92, Konstancyńska 99, Karłow, (Towarowa 82), oraz po Mk. 16.— za korzec na skł. Piotrkowska nr. 311, natomiast ziemniaki na paszę w cenie od Mk. 40.—do Mk. 60.—za korzec.

Magistrat.

Ogłoszenie.

Oddział Opałowy Wydz. Zaprojektowania Miasta przypomina niniejszym właścicielom oraz rządcom domów o obowiązku dostarczenia w specjalnie wyznaczonym terminie stosownie do rozporządzenia Magistratu i Komisarza rządu na m. Łódź z dnia 28 maja 1920 r. starych kart węzłowych, legitymacji chlebowych i paszportów wszystkich swoich lokatorów i sublokatorów do Kartoteki węglowej, Średnia 16, celem otrzymania nowych kart węzłowych.

Jednocześnie ostrzega się, że niestosujący się do powyższego będą bezwzględnie pociągani do odpowiedzialności w drodze administracyjnej.

Magistrat.

Kartofle na korce

sprzedaje

Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe w Łodzi

ul. Kilińskiego nr. 50

— ORAZ —

Oddział Miejskowy

ul. Pańska nr. 33.

Ogłoszenia drobne

Kupno i sprzedaż

Sklep spożywczy do sprzedaży Cmentarna 18

Kto chce kupić wille, majątek ziemski, t. p. niech się zgłosi Dom Komisyjny Tassyaki, Piotrkowska 90. Rejestracja bezpłatna

Różne

Maty pokój z kuchnią lub 2 małe meble po kolki z oświetleniem w centrum miasta wynajmę. Oferty sub. „Małe mieszkanie” w Adm. „Kurjera Łódzkiego”

Leçons franc. et conversation enseignée par jeune personne. Offres pour la Rédaction „Marv”.

Akuszerka w Smilowska przyjmuje zamówienia, Cegielnia nr. 64 Hotel Klukasa pokój nr. 6

Poszukuje mieszka dla starszej kobiety a oświadczeniem utrzymaniem, Władomość Zachodnia 31 w Lombardzie u taksarza od 9 do 3-ej po południu.

Zaginął w Poni-dzialek pies duży wilk własność kapitana. 500 marek nagrody za zawiadomienie Piotrkowska 81 — 4. Zastrzeżenie zrobione. Przewiezczyciel będzie surowo ścigany.

Do odebrania w Adm. „Kurjera Łódzkiego” za zwrotem kosztów ogłoszeń 2 klucze od narzeczanej anastazie na ulicy Katnej w pobliżu Wólczańskiej (koszary)

Poszukuje ju na siate. Na razie w poście la. Zawadzka 7, Hotel Pasaż 48 W. M.

Stempnowaczki do trykotarzy mogą się natychmiast zgłosić przy ul. Zachodniej 68 parter lewa oficyna.

Przyblakaty się dwa koźlika Ogrodowa 73.

Akuszerka M. Nowkowska, Daleja 34 Przyjmuje od 9—13 i od 3—6 wiecz.

„Impex” - Bielsko

Bielsko-Bialskie Tow. Importu i Eksportu
Spółka z ogr. por.
(Wpłacony kapitał 3,230,000 koron)

Miejsce zakupu dla organizacji konsumpcyjnych, kucpów i przedsiębiorstw przemysłowych —

Adres dla listów: Impex Spółka z ogr. por. w Bielsku.
Adres dla depeszy: IMPEX-BIELSKO.
Numer telefonu: 492, 493.

Oddział żywnościowy,
Oddział obuwia,
Oddział tekstylny,
Oddział kompensacyjny,
Oddział gospodarstwa domowego (naczynia-sprzęty kuchenne,
Oddział tłuszczów i produktów tłuszczowych.

Kilku dzielnych

Krawców

męskich i damskich
wstawił Bracia Brzescy Toruń,
(Pomorze) Chelmońska nr. 1.

Kazimierz Roszak
Łódź, Dzielna nr. 1 tel. 23-44

Zakład Obyczno - Chirurgiczny.

Z Paryża nadeszły: PASY RUPTUROWE, tałe SKURZANE I GUMOWE, Bouges oryginalne z fabryk H. Vergne & G. Bonisserren^e i PONCZOCHY gumowe

Nowości Mięso Jelenie

nabywać można w jaskach Grupa Kilińskiego nr. 36 Szwarba Zawadzka 6, Michelsona Benedykta 27 róg Malsj.

Kupuję Brylanty

stare złoto, srebro, diamenty, nerdy, stare zęby różne zegarki. Place najlepsze ceny. Proszę się przekażać 7 Konstancyńska 7 Z. Milich, prawa oficyna i piętro.

Dr. Faliks Skusiewski
ul. Andrzeja 11.
Choroby skórne i weneryczne sodatny przyjeżdżają 9—11 i od 5 do 7 pół p.p. Pante 1—5

Dr. Dutkiewicz
Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych.
ul. Piotrkowska 50
5, 6 i 11 i od 4—7 w 1920 r. w. U. 22 642

Komunikat.
Odebrano następujące rzeczy pochodzące z kradzieży: 1 krzyżek ponikłowany, 1 duży ebanowy, 1 franka, 1 koszula trykotażowa, 6 koszul dziecięcych, 1 karpasa, 1 czapka, 1 mały kł ze stankiem, 2 fartuski dziecięce, 1 fryzka, 2 poszewki białe, 2 płachty płócienne, 2 piasełki, 3 powłoki duże, 1 rzesnik, 2 poszewki, 1 sukienka dziecięca, 1 bluzka, 1 p. spodni, 2 sukienki zimowe, 1 sukienka, 1 pierzyna z białą powłoką, 1 jasiek z białą powłoką, 1 poduszka z białą powłoką, 1 obrus biały z napisem wyszytym w języku niemieckim „Best melne Götter”.

Kowci wymienione rzeczy zostały skradzione, szczerze do 1 brygady Urzędu Śledczego Ekspozytury w Łodzi pozostają się na nr. nr. spraw 3489/20 B. 1.3490/20 B. 1

Potrzone
1 lub 2 pokoje kawalerskie (z oddzielną niekropką) pułkiem z meblami lub bez, ewentualnie kupię meble. Dzielnica obojętna. Dobrze zapłacić. Oferty dla W. B. N. składac w Adm. „Kurjera”.

Wielkie korzyści pp. Kupcom i przemysłowcom

przynosi abonowanie poniżej wymienionych w całej Polsce znanych i jedynych pism fachowych.

Tygodnik Kupiec	prenumerata kwart.	45 mk
„ Drogerzysta ”	„ „	28 „
„ Przegląd Włóknisty ”	„ „	28 „
„ Dom Gościnny ”	„ „	9 „

Dla hurtowników i fabrykantów najlepszy organ dla ogłoszeń.

Zeszyty próbne wysyłamy za nadaniem 2 mk.

Adres zamówień: **Poznań** ul. Wielka 10

ino-Resursa Kilińskiego 117

Program do dnia 4 października r. b.

Kłusownik

Wybitny dramat w 5 akt. ze słynnym Alwinem Neusem w rolach głównych.

Zagubione dokumenty

Józef Górniak zgubił paszport polski wydany w Łodzi.

Jana Wociał zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Kazimiera Ozech zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Marja Szarejlerówna zgubiła paszport rosyjski wydany w Łodzi.

Marsa Iokowicz zgubiła paszport niemiecki wydany w Aleksandrowie.

Mordka Rabinbach A. Aleksandryjska 12 zgubiła książeczkę legitymacyjną na chleb dla 4 osób.

Natalija Olesak, Okrodowa 24 zgubiła książeczkę legitymacyjną na chleb dla 6 osób.

Jakób Rozen zgubił kartę rejestracyjną rocznik 1892.

Adolf Dabio zgubił paszport rosyjski, wydany w Łodzi oraz kartę rejestracyjną wydaną w Łodzi.

Chil Kenig, ul. Krótka 9, (Bałuty) zgubił kartę węglową.

Chaim Beichatowski zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Frajde Garszkowicz — Ogrodowa 8 zgubił kartę węglową.

Hilda Bogatyrow zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Mana Wieluński zgubił paszport niemiecki wydany w Kaliszu.

Mojze Lejb Koplewicz zgubił paszport niemiecki wydany w Strykowie.

Marja Wielejewska zgubiła kartę węglową ul. Gdańska 6.

Szymon Calko zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Lejbus Grabowski — Ciemna 21 zgubił legitymację obywatelską na 6 osób.

Stanisław Ciszczak roznik 1889 zgubił kartę rejestracyjną wydaną w Łodzi.

Stanisławowi Wolskiemu skradziono paszport niemiecki wydany w Zgierzu oraz kartę rejestracyjną wydaną w Łodzi.

Sylwia Mendel Ordynans, Kilińskiego 42 zgubił kartę węglową.

Sylwia Rozen, Zgierzka 74/45 zgubiła kartę węglową.

Walerja Ponto zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.

Walentemu Pelsowskiemu Lutomińska 26 zaginęły dwie miłode kosy. Uszciwi wyznaczonego oddać je za wynagrodzeniem.

Wojciech Karsti Stęfana 21 zgubił paszport niemiecki wydany w gm. Kłodzkiem, książeczkę legitymacyjną na chleb, kartę węglową i naftową.

Zgubiono legitymację obywatelską na imię Salomona Moskowiaca Plepsowa 7

Zaginął paszport zamieszkały na imiona Abram, Leon i Teoby Rosnowski